

- سمبولیسم

معنی سمبولیسم

معنای تحت الفظی سمبولیسم، می شود ← نمادگرایی یا نماد پردازی یا رمزگرایی
سمبولیسم: ← یعنی عمل یا هنر به کار بستن نمادها + قائل شدن معانی نمادین برای اشیا
سمبولیست: ← کسی که نمادها را به کار می بندد یا در تعبیر و استفاده از نمادها مهارت دارد.

آغاز سمبولیسم

در هنر و ادبیات در دهه ۱۸۸۰ بوجود آمد + تا دهه ۱۸۹۰ ادامه داشت + تقریباً یک چهارم انتهای قرن نوزدهم محل ظهور این سبک است + این نگرش ابتدا در ادبیات و سپس در هنر ایجاد شد + این نگرش ابتدا در فرانسه شکل گرفت.

سمبولیسم در ادبیات

شاعران فرانسوی که از زبان خشک نویسندگان واقع‌گرا به ستوه آمده بودند، مکتب سمبولیسم را بنیان نهادند.

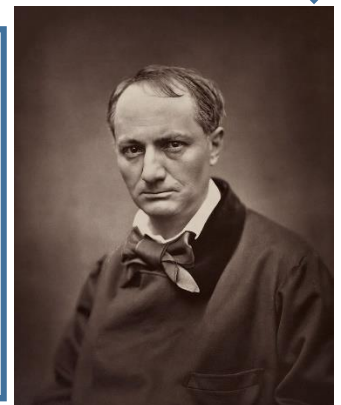
اصل کلی ادیبان سمبولیست

نوشته باید تا حد ممکن از بیان مستقیم مفاهیم فرار کند و به نماد و نشانه پناه آورد. نمادها و نشانه‌ها، خواننده را در کشف راز و رمزهای اثر به تحرک درمی‌آورد و او را از قالب یک شاگرد حرف گوش کن بیرون می‌آورد.

بودلر (پیشگام و نظریه اولیه سمبولیستی را ارائه داد)

پل ورنل + آرتور رمبو + ملارمه ← مهمترین شاعران سمبولیسم بودند + شیوه کار و بیان هر سه با هم متفاوت است
اولین کسی که واژه مدرنیته را بکار برد ← سه گانه بنیانگذار سمبولیسم ادبی

این سه تن خود را **دکادان** یا **دکادنی** به معنی **منحط** خواندند + اما پیروان این شیوه بعداً خود را سمبولیست نامیدند + هدف این سه شاعر نزدیک نمودن شعر به موسیقی بود.
سمبولیست‌ها اهداف اخلاقی در اشعار کلاسیک را تخت‌تخته می‌کردند + احساس‌گرایی رومانسیست‌های ادبی (همچون ویکتور هوگو) را مسخره می‌کردند.
از نظر آنها شعر نمی‌بایست به توصیف یا تفسیر حالات پردازد بلکه شعر باید حالات نفسانی یا عرفانی را به ذهن شنونده یا خواننده القا نماید.

بنابراین

الف - آنها دنیا را به صورت مجموعه‌ای از اجزا پراکنده می‌بینند.

ب - به دنیا با نگاه بدبینانه و آمیخته با وهم و رویا نگاه می‌کنند.

این نوع نگرش از فرانسه به بلژیک رفت و سپس در کشورهای دیگری رواج یافت + در داستان نویسی بزرگانی چون جیمز جویس و مارسل پروست و در نمایشنامه نویسی بزرگانی چون موریس مترلینگ از این دیدگاه استفاده کردند + نگاه سمبولیستی از ادبیات همزمان به موسیقی و نقاشی نیز راه یافت.

نمادگرایی پیش از آن که یک مکتب به حساب بیاید، یک مفهوم یا فلسفه است.

بشر از ابتدای شکل‌گیری تمدن‌ها و آغاز شاعری تمایل داشته حرف‌هایش را در قالب نمادها و نشانه‌ها به زبان آورد و اشیای دور و برش را تجسم مفاهیمی عمیق‌تر از آنچه به چشم می‌آید، نشان دهد.

مانیفیست (مرانامه) سمبولیسم

مانیفیست به معنی مرانامه یا بیانیه (واژه فرانسوی) ← متنی است که توسط بنیانگذاران یک سبک یا مکتب جدید برای بیان اصول، عقاید و اهداف خود خطاب به مردم استفاده می‌کند + برخی از مکاتب هنری دارای مانیفیست هستند.

مانیفیست سمبولیسم در هجدهم سپتامبر ۱۸۸۶ توسط موریه، شاعری فرانسوی، در روزنامه فیگارو چاپ شد + براساس این بیانیه اصل اساسی در هنر سمبولیستی "**جامه پوشاندن به ایده به شکل حسی است**" + هنر سمبولیستی باید به حل مناقشه بین دنیاس مادی و دنیای معنوی بپردازد.

دلایل ایجاد سمبولیسم در هنر

نگرش سمبولیست‌ها یک واکنش بود + واکنش به بورژوازی هنری

طبقه طراز بالا هنری که به واسطه دانش + علم + کیفیت خلق آثار هنری برتر حرفشان در جامعه غیر قابل تردید جلوه می‌کند.

سمبولیسم ≠ طبیعت‌گرایی (امپرسیونیست‌ها) + منطق و عقلی‌گرایی (رئالیست‌ها و راسیونالیست‌ها)

کوره: نقاشی اساساً هنری عینی است و فقط می‌تواند به بازنمایی چیزهایی بپردازد که واقعی و موجودند و شی انتزاعی به نقاشی تعلق ندارد.

سمبولیسم با ماتریالیسم (ماده‌گرایی) + پوزیتیویسم (اثبات‌گرایی) مخالف است.

این دو از انقلاب صنعتی در قرن نوزدهم در انگلستان بیرون می‌آید که معتقد است پیشرفت علم و تکنولوژی بر همه چیز مقدم است.

هم پیمانان سمبولیسم

تاکید بر اغتشاش و وضعیت آشفته و ناآرام ذهنی

هدف سمبولیسم

ج - سوسیالیسم (جامعه‌گرایی)

تمام اقشار جامعه در هرگونه سود و زبانی باید سهیم داشته باشند

ب - آنارشیسم (قانون‌گریزی)

قدرت فکری و رهبری یک جامعه نباید فقط در دست یک فرد، گروه یا طرز تفکر باشد

الف - سپیریچوآلیسم (روح‌گرایی)

افراد نباید چیزی را بدون استفاده از خرد و دانش و بر اساس تعصب و بدون مدرک به عنوان حقیقت، رد یا قبول کنند

هر سه این نظام‌های فکری با دنیای بورژوازی هنری عصر بیگانه بودند + هنر سمبولیستی با ظهور مدرنیسم در قرن بیستم محو شد.

فلسفه فکری نقاشی سمبولیستی

سمبولیست ها اعتقاد دارند باید برخلاف امپرسیونیست ها و رئالیست ها، طبیعت را تخیلی و رویایی مشاهده کرد.

سمبولیست ها اعتقاد دارند واقعیت های طبیعی صرفا به صورت غیر مستقیم با تمثیل و نماد و بصورت رویا پردازانه قابل ارائه است.

سمبولیست ها اعتقاد دارند ذهنیت و خیال بر توصیف مستقیم و صریح ارجحیت دارد.

سمبولیست ها اعتقاد دارند به جای ظاهر آشنا طبیعت، معنای تاریک درونی آن را باید آشکار ساخت.

سمبولیست ها اعتقاد دارند واکنش حسی در برابر هنر از واکنش عقلی مهمتر است.

سمبولیست ها اعتقاد دارند هنرمند به جای مشاهده و توصیف باید بر پایه شهود و تخیلش نقاشی کند.

ارتباط ادبیات و نقاشی سمبولیستی

برای بیان نمادین مفاهیم ارتباط برقرار می کند.

شاعر بین صوت + ریتم + معنا

برای بیان نمادین مفاهیم ارتباط برقرار می کند.

نقاش بین رنگ + خط + ماهیت

خلاصه اصول فکری نمادگرایان

- حالت اندوه بار و آنچه را که از طبیعت موجد یأس و نومیدی و ترس است بیان می کنند.
- به سمبل ها و اشکال و آهنگ هایی که احساس ها و نه عقل و منطق آن را پذیرفته است، توجه دارند.
- آثارشان برای هر فردی به نسبت میزان ادراک و وضع روحیش مفهوم است (هرکس به نوعی آن را می فهمد).
- آنان تا حد امکان از واقعیت عینی دور شده و به واقعیت ذهنی پرداخته اند.
- انسان دستخوش نیروهای ناشناسی است که سرنوشتش را تعیین می کند بنابراین حالت وحشت آور این نیروها را بصورت رؤیا و افسانه بیان می کنند.
- می کوشند حالت های غیرعادی روانی که در ضمیر انسان پیدا می شود را در آثارشان بیان کنند.
- به یاری احساس و تخیل حالت های روحی را کاملا آزادانه تصویر می کنند.

موضوعاتی که سمبولیست ها در آثارشان به آنها می پردازند

الف- زندگی ارواح

ب- امور راز آلود + مرموز + غریب + ناشناخته + وصف ناپذیر

ج- مایخولیا

د- اغتشاش و آشفتگی روانی

ه- تمایلات جنسی

مرشد سمبولیست ها

پیشوای فکری سمبولیست ها پل گوگن است + او رنگ و فرم را با توجه به مفاهیم سمبولیست آنها به کار برد + قصرش + خرید نقاشی + دیدن نقاشی های امپرسیونیستی + ورشکستگی + زنگی بین قابیل بدوی در تاهیتی + او را در واقع باید پایه گذار سمبولیست داند و نه ادامه دهنده و کامل کننده آن

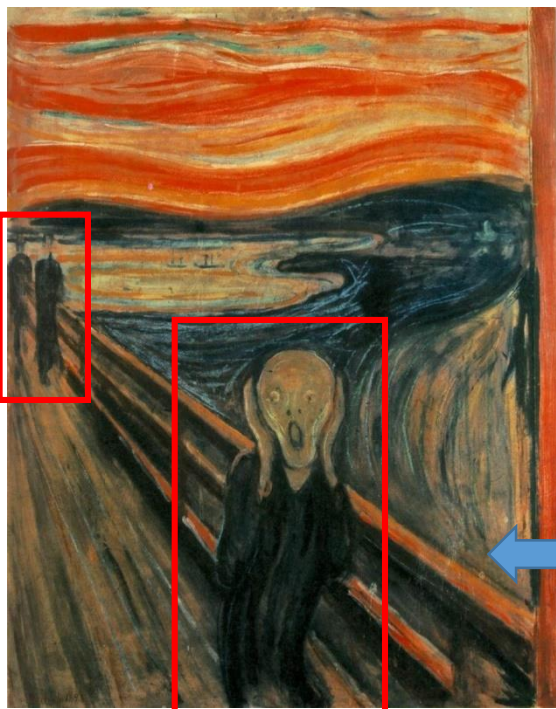
با این حال هنرمندان سمبولیست از نظر سبک و روش کار بسیار متنوع هستند.

نمونه ای از آثار گوگن که فضایی ذهنی را خلق می کند + پیروان راستین گوگ تشکیل دهنده گرایش نبی ها می شوند + او را در واقع باید یک پست امپرسیونیست دانست تا سمبولیست + نبی ها به کار او نوعی قداست می بخشند و آن را ستایش می کنند.

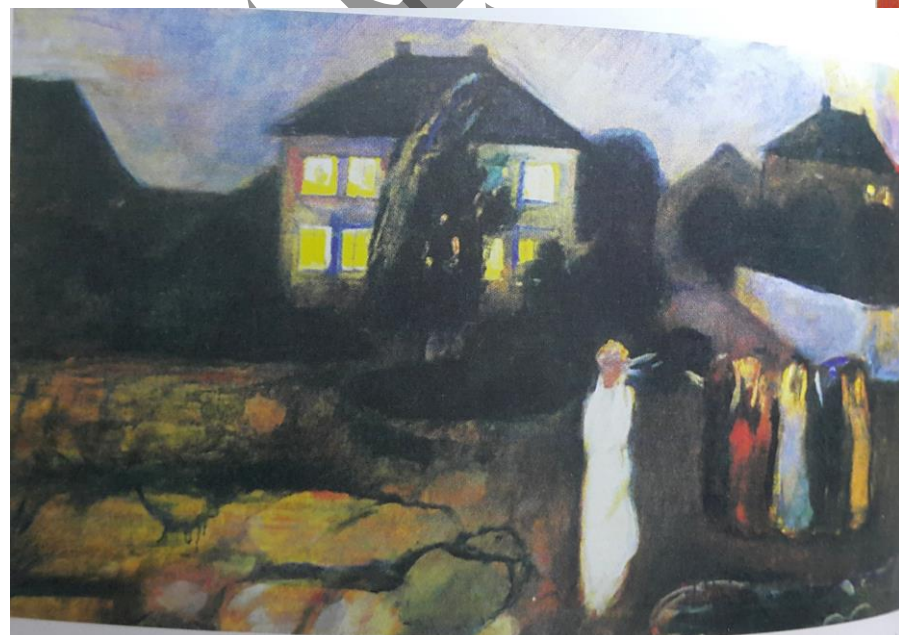

معروفترین نماد سمبولیسم مدرن را باید تابوی جهانی ادوارد مونک دانست + نوعی آشفتگی و اغتشاش ذهنی ناآرام در شخصیت خلق شده در تابلو قابل مشاهده است + این در حالی است که دو نفر دیگر در پس تابلو آرام در حال نظاره هستند

سمبولیسم پیش در آمد سوررئالیسم + دادائیسم + اکسپرسیونیسم است

مرگ سبز + اودیلون ردون + ۱۹۰۵ + پیکره فردی سبز رنگ که به نظر می رسد از میان یک مار چنبر زده برخاسته است + موجود سبز را بیننده ممکن است کنایه ای از شراب آسینت (نوعی مشروب الکلی سبز رنگ در اواخر قرن نوزدهم که از تقطیر رازیانه بدست می آمد و درصد الکل زیاد و باید با آب رقیق می شد + ضمن این که حالت توهم زا هم داشت) بدانند + مرگ سبز می تواند بیانگر مرگ عقل و منطق تحت تاثیر الکل و مواد توهم زا + یا بازنگری در الگوهای متعارف زندگی و تفکر عقلی باشد

طوفان + ۱۸۹۳ + ادوارد مونش + موزه هنرهای مدرن نیویورک + در این اثر پیکرها تا مرز گمنامی ساده شده اند + تنها جنسیت آنها مشخص است + پیکر

زن تنها سفید پوش در جلو (رنگ معصومیت و پاکی) + اشاره به این دارد که این طوفان به نحوی با این شخصیت و معصومیت او در ارتباط است.

سبک نبی ها (پیامبران)

گروهی از نقاشان جوان فرانسوی در دهه ۱۹۸۰ بودند که در پاریس فعال بودند + این گروه حدود پانزده تا شانزده سال فعالیت داشت

دلیل و ریشه نام سبک نبی ها

نبی کلمه ای عبری به معنی پیامبر است + در زبان فرانسه نیز به همان مفهوم پیامبر به کار می رود + معروفترین نقاش این گروه (سیروزیه) در سال ۱۸۸۸ گوگن را ملاقات کرد و مقدمات تشکیل این گروه را ایجاد کرد + اولین نمایشگاه رسمی گروه در سال ۱۸۸۹ در کافه وُلتی پاریس برگزار شد.

واژه نبی را به نظر می رسد شاعری به نام هنری کازالیس (۱۸۴۰ تا ۱۹۰۹) به این گروه پس از نمایشگاه کافه وُلتی اطلاق کرده باشد + دلیل این نامگذاری به واسطه جایگاه نیمه جدی + موضوعات مذهبی آثارشان + نوع نگاهی بود که به آثار ونگوگ داشتند.

آثار این گروه از نقاشان به صورت مصورسازی کتاب و مجله و پوستر ارائه می شد

پیدایش نبی ها نشان از گسترش رشد علایق و روحیه های گوناگون در میان هنرمندان اواخر سده نوزدهم بود

نوع نگاه نقاشان نبی به آثار ون گوگ

آثار نقاشان نبی متأثر از کاربرد گوگن از رنگ و نقوش مزون بود + هدف آنها تلاش برای اتخاذ نگرش تازه ای به مذهب (به خصوص موضوعات عرفانی) با استفاده از شکل های رنگی انتزاعی و نقش های خطی بود + آنها به الهام بیش از مضمون اهمیت می دادند.

نبی ها رنگ را با توجه به ارزش های مذهبی مورد نظر خودشان به کار می بردند.

نبی ها دو خصوصیت از آثار ون گوگ را در نظر می گرفتند:

الف- سادگی در طراحی

ب- استفاده از رنگ های خالص، بدون ترکیب با سفید و سیاه

معروفترین نقاشان نبی ها

آنها علاوه بر گوگن از سزان نیز تاثیر پذیرفته اند

پل سیروزیه + موریس دنی (بیشترین آثار مذهبی) + بونار + و یار + مایول

ژرژ لاکومب

سادگی در طراحی + رنگ های خالص

نمونه ای از کار های حکاکی و گرافیکی نبی ها

پست امپرسیونیسم

عنوانی گسترده برای در برگرفتن بسیاری از آثار خلق شده توسط هنرمندان با سلیق مختلف پس از افول اکپرسیونیسم (۱۸۸۰ تا ۱۹۰۵) + آنها یا در راستای تکامل امپرسیونیست بودند و یا در واکنش به آن بودند.

بنابراین سمبولیست ها و نبی ها نیز پست امپرسیونیست هستند

بنابراین بسیاری از نقاشان که ابتدا امپرسیونیست بودند، بعداً ممکن است پست امپرسیونیست شده باشند.

اصطلاح پست امپرسیونیست اولین بار توسط راجر فرای برای

نمایشگاهی که در سال های ۱۹۱۰ و ۱۹۱۱ در گالری گرافتون با عنوان مونه و پست امپرسیونیسم و برای بررسی کارهای مونه برگزار کرد، ایجاد شد.

دلمشغولی ها و اصول پست امپرسیونیست ها

هنرمندان پست امپرسیونیسم هر کدام روش های متفاوت خود را داشتند + به عبارت دیگر آنها هدف مشترک هنری مانند سایر نگرش ها در قرن نوزدهم نداشتند + اما در یک نقطه مشترک بودند + همگی به دنبال رد طبیعت گرایی و برداشت حس آنی و زودگذر امپرسیونیستی از طبیعت بودند + همچنین همه آنها مانند امپرسیونیست ها معیار ها و سلیقه بورژوازی هنر را طرد می کردند + به عبارت دیگر همه پست امپرسیونیست ها همچون امپرسیونیست ها به این ضرورت که باید از فرهنگ تصنعی رایج زمان خود اجتناب کنند و استقلال یابند، تاکید داشتند + باید توجه داشت که بدون وجود امپرسیونیسم، هیچ کدام از هنرمندان پست امپرسیونیسم ظهور و بروز نمی کردند.

ساختارهای عمومی مشترک بین پست امپرسیونیست ها

- الف- تمرکز بر طرح و ساختار
- ب- کنار گذاشتن تقلید از طبیعت
- ج- دوری نمودن از نتیجه اخلاقی گرفتن
- د- انسان ونگوگ
- ه- اهمیت دادن به معانی نمادین
- و- انتقال احساسی

مرشدان پست امپرسیونیسم

- الف- ژرژ سورا
- ب- پل سزان
- ج- پل گوگن
- د- ونسان ونگوگ

الف- ژرژ سورا

مظهر نئو امپرسیونیست ها بود + کوشش او بر تحلیل علمی رنگ بود + پوانتیلیسم و ...

ب- پل سزان

محوری ترین شخصیت پست امپرسیونیست ها بود + او می خواست پست امپرسیونیسم جمعی از نظرات پراکنده نباشد و یک اتحاد رویه مشخص برسد + او به ساختار تصویر اهمیت می داد همچنین با ترکیب رنگ های خالص به دنبال رسیدن به حداکثر درخشندگی و هماهنگی رنگی بود + تفکر او تاثیر به سزایی در کوبیسم گذاشت.

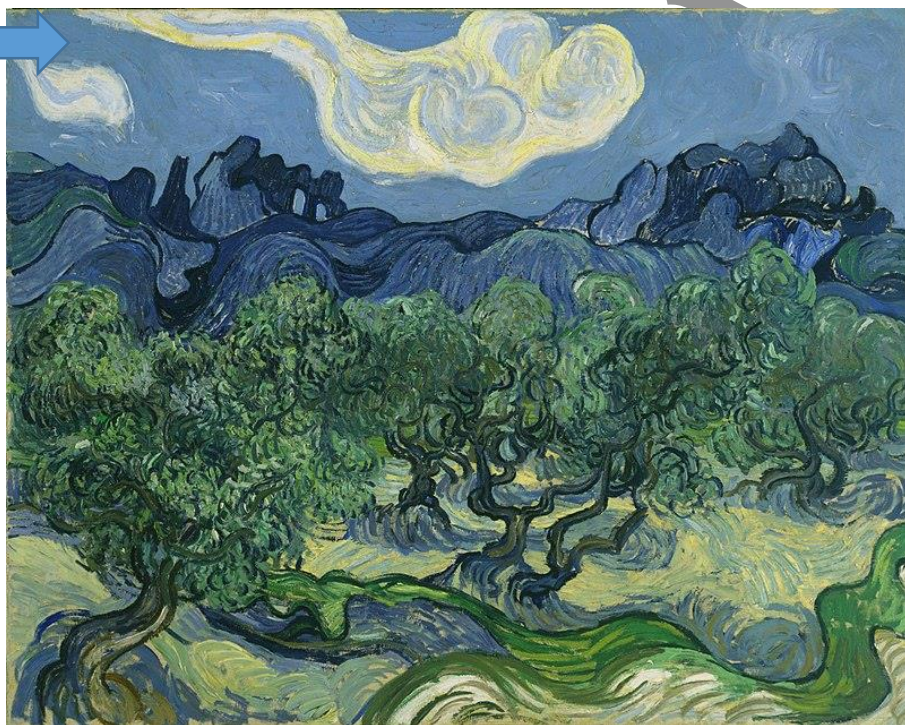
ج- پل گوگن

گوگن به زعم خود از خطای نفرت انگیز طبیعت گرایبی دوری کرد + به کاربرد نمادین خط و رنگ پرداخت + تفکر او تاثیر به سزایی در نگرش فویسم گذاشت.

د- ونسان ون گوگ

آثار و نگرش ونسان ون گوگ نیز زمینه ساز سبک اکسپرسیونیسم می شود.

تابلو درختان زیتون اثر ونسان ون گوگ - ۱۸۸۹
+ تقریباً آکنده از رنگ ها روشن و سرد + استفاده
از لایه گذاری ضخیم رنگی + نقاش بیشتر به
دنبال برقراری ارتباط عاطفی و انتقال حس به
شیوه هایی است که محدودیت های اجتماعی در
برقراری ارتباط را از میان بردارد.

اسکلت با سیگار روشن - ونسان ون گوگ - ۱۸۸۵

چشم اندازی از خانه جاش د بوفان - ۱۸۷۶ - پل

سزان

